

El Pinós

Rupit i Pruit

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Carretera C-153, km. 34 - Pruit
Emplaçament: Pel camí que porta a Falgars d'en Bas, en el primer trencant a mà esquerra
Alçada: 984 m.s.n.m

Coordenades:

Latitud: 42.05428
Longitud: 2.46774
UTM Est (X): 455957
UTM Nord (Y): 4655940

Classificació

Número de fitxa: 08901 - 26
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Modern Popular
Segle: XVIII
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: Catàleg de béns a protegir de Rupit i Pruit. També està regulat com a Àrea d'Expectativa Arqueològica pel mateix catàleg.
Data aprovació: dv., 23/05/2014 - 12:00
Número inventari: IPA 23377
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: Ref. Cad.: 001205900DG55F

Autoria de la fitxa
Data de registre de la fitxa:

Adriana Geladó Prat
dt., 01/12/2020 - 19:29

Descripció

Masia aïllada de planta rectangular, formada per tres cossos adossats. El volum principal presenta una coberta de teula àrab de dues vessants, amb el carener paral·lel a la façana principal i un ràfec de llates i mènsules de fusta disposat a tot el perímetre de la construcció. Està distribuït en planta baixa i dos pisos, amb la façana principal orientada al sud-est. En general presenta obertures rectangulars, amb els brancals bastits amb carreus de pedra i les llindes planes. La major part de les finestres tenen els ampits motllurats. La part més destacable està situada al parament principal. Està formada per una galeria situada al primer pis, oberta a l'exterior mitjançant tres arcs rebaixats adovellats sostinguts amb pilars bastits amb carreus de pedra i amb els capitells motllurats. L'espai interior està cobert amb una solera de llates i bigues de fusta. A la segona planta, la galeria es repeteix, tot i que els arcs són de menors dimensions. També destaca una espitllera bastida amb carreus i situada a la planta baixa, un doble portal separat amb un pilar central fet de carreus amb espitlleres a banda i banda i una obertura reformada d'arc rebaixat situada al pis, així com el portal principal d'accés, amb la llinda gravada amb una data pràcticament esborrada tot i que datada dins del segle XVIII. Adossat a la façana nord-est hi ha un volum rectangular de nova planta, que substitueix una de les antigues masoveries. A l'extrem nord-oest d'aquesta construcció s'ubica un petit cos de planta rectangular amb teulada d'un sol vessant, organitzat en un sol nivell i destinat en origen al bestiar. Presenta obertures rectangulars emmarcades amb pedra.

L'altra part destacable de la masia està ubicada a la banda sud-oest. Es conserven les restes d'una antiga era empedrada, tancada al sud-oest per un volum auxiliar de planta rectangular, amb teulada d'un sol vessant i organitzat en un sol nivell, amb obertures rectangulars emmarcades amb carreus de pedra.

En general, la construcció està bastida en pedra desbastada de diverses mides, disposada en filades regulars i amb les cantonades embellides amb carreus.

Història

La primera referència documental relacionada amb aquesta masia es troba en el fogatge de l'any 1497, on apareix mencionada com "Lo mas que sta en Pinós" i ubicada dins de la parròquia de "Prohit". Posteriorment, en el fogatge de l'any 1553, apareix mencionat "Gaspar Pinós", també dins de la parròquia de "Sant Andreu de Pruyt". Tenim constància que, des de l'any 1500, als hereus de la casa Pinós se'ls posava el nom de Gaspar. Posteriorment, l'any 1785, la masia del Pinós es va cremar parcialment. La masia va estar deshabitada entre els anys 1970 i 1972, així com l'antiga cambreria (entre els anys 1946 i 1950). Una de les masoveries que formaven part de la construcció original era coneguda com a cal Procurador.

Bibliografia

CROSAS, Carles; SOLÀ, Joan; DOMINGO, Gemma (2014). *Catàleg de béns a protegir. Text refós*. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Rupit i Pruit. Consultat 12 novembre 2020, des de <https://dtes.gencat.cat/rpucportal/> Núm identificació R11.

CROSAS, Carles; SOLÀ, Joan (2014). *Catàleg de masies i cases rurals. Text refós*. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Rupit i Pruit. Consultat 12 novembre 2020, des de <https://dtes.gencat.cat/rpucportal/> Núm. identificació M14.

IGLÉSIES, Josep (1979). *El fogatge de 1553. Estudi i transcripció*. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, p. 455.

IGLÉSIES, Josep (1991). *El fogatge de 1497. Estudi i transcripció*. Col. Publicacions de la Fundació Salvador Vives Casajuana, 111-112. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, p. 262.

PARÉS I GANYET, Quirze (1985). *La despoblació rural i les masies del Collsacabra*. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, p. 374, 453, 475.

VIVES, Roser (1997). "Història del Collsacabra (extreta d'una llibreta d'un pagès de Pruit)". *Els Cingles de Collsacabra*, any XVIII, núm. 37, p. 6-8.

VIVES, Roser (1997). "Història del Collsacabra (II) (Extreta d'una llibreta d'un pagès de Pruit)". *Els Cingles de Collsacabra*, any XVIII, núm. 38, p. 7.

Enllaços d'interès:

<http://invarquit.cultura.gencat.cat/>

